

Складні відносини по укладеному до війни договору про закупівлю

Питання передплатника portalu.

Між замовником та виконавцем було укладено договір про закупівлю щодо надання послуг. Послуги надавались поетапно, з поетапною оплатою. Виконавець надав черговий транш послуг, однак замовником (державним підприємством) за ці послуги сплачено не було. Замовник пояснює це тим, що кошти переведено, але ці затримки пов'язані з Казначейством, та посилаються на воєнний стан. Водночас замовник вимагає продовження надання послуг, а виконавець відмовляється їх надавати у зв'язку з тим, що не надійшла оплата за надані послуги.

Підкажіть, будь ласка, які варіанти вирішення цього питання? Чи можуть сторони укласти новий прямий договір за Постановою № 169 на частину ненаданих послуг? Чи треба розірвати перший договір на фактично надані послуги та відповідну оплату? Чи треба звертатися до суду для стягнення коштів за надані послуги, або чекати закінчення воєнного стану? Дякую за відповідь!

Редакція «Радник в сфері державних закупівель».

Добридень! Насамперед вам необхідно поглянути на умови укладеного договору про закупівлю, особливо в частині обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин), оскільки будь-які обставини непереборної сили беруться до уваги лише тоді, якщо вони передбачені у відповідному договорі про закупівлю. Згідно з усталеною практикою, виникнення обставин непереборної сили просто посуває виконання зобов'язань у часі та не призводить до автоматичного розірвання відносин. Водночас договір про закупівлю може містити окремі правила на випадок форс-мажору.

Слід підкреслити: відповідно до статті 617 ЦКУ форс-мажор (він же обставини непереборної сили) звільняє лише від відповідальності за порушення зобов'язання, що сталося внаслідок такого форс-мажору, але не звільняє від виконання відповідного зобов'язання і не є підставою для припинення зобов'язань. Щоб розібратися, як саме воєнний стан впливає на вже укладений договір про закупівлю, переходьте за [посиланням](#).

Стосовно затримок оплат, що пов'язані з Казначейством. Органи казначейського обслуговування здійснюють платежі згідно з [постановою Кабміну «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в](#)

особливому режимі в умовах воєнного стану» від 09.06.2021 № 590. У цю постанову з моменту війни було внесено зміни, зокрема щодо **черговості здійснення платежів** за дорученнями клієнтів з урахуванням ресурсної забезпеченості єдиного казначейського рахунку. Тому рекомендуємо звірити ваш предмет закупівлі з такою черговістю за **посиланням**.

*Чи можуть сторони укласти новий прямий договір за Постановою № 169 на частину ненаданих послуг? Таке рішення кожен замовник приймає самостійно. У період воєнного стану кожному замовнику слід «відфільтрувати» закупівлі відповідно до **наявної** потреби та, якщо вони не термінові / не нагальні / не вкрай необхідні, їх слід відкласти до моменту припинення чи скасування воєнного стану.*

Водночас якщо замовник прийме рішення про те, що ця закупівля йому дійсно необхідна та її вартість складає понад 50 тис. грн, він може укласти договір згідно з постановою Кабміну № 169.

Чи треба розірвати перший договір на фактично надані послуги та відповідну оплату? У разі прийняття рішення про укладення нового договору за тим самим предметом закупівлі, але за Постановою № 169, рекомендуємо попередній договір про закупівлю, що не виконується, розірвати.

Чи треба звертатися до суду для стягнення коштів за надані послуги, або чекати закінчення воєнного стану? Відповідно до статті 26 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» правосуддя на території, на якій уведено воєнний стан, здійснюється лише судами. При цьому 24.02.2022 у Києві відбулося чергове засідання Ради суддів України, де наголошено, що навіть в умовах воєнного або надзвичайного стану робота судів не може бути припинена. Але зважаючи на надскладну ситуацію в країні й засвідчені Торгово-промисловою палатою України (лист від 28.02.2022 № 2024/02.0-7.1) форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили), а саме військову агресію РФ проти України, рекомендуємо до моменту припинення / скасування воєнного стану в Україні утриматись від звернення до суду.

Слава Україні! Ще більше інформації для кожної уповноваженої особи, що працює в умовах воєнного стану, ви знайдете в таких статтях:

«Шість питань про звітування за продовженими на 20 % договорами про закупівлю в умовах воєнного стану»;

«Дайджест закупівельника в умовах війни: від електроенергії до першочергових проплат Казначейством»;

«Мінекономіки про строк дії договору, що укладено згідно з Постановою № 169».